

III. 55 Sarasvatí vysvětluje Lile zánik těla a přechod džívy do těla nového.

OSVÍCENÁ LÍLÁ řekla: Pokračuj prosím ve výkladu o zrození a smrti. Naslouchání tvým slovům jistě prohloubí mé poznání.

SARASVATÍ pravila: Jakmile přestane plynout životní dech, stane se vědomí jedince zcela pasivním. Pamatuj však, Lílo, že Vědomí je čiré, věčné a neomezené, nevzniká ani nezaniká. Je tady neustále, v bytostech schopných i neschopných pohybu, na nebi, na horách, v ohni i ve vzduchu. Jakmile životní dech ustane, říkáme, že je tělo mrtvé, netečné. Životní dech se vrací tam, odkud přišel, tedy do vzduchu, a Vědomí osvobozené od vzpomínek a tužeb zůstává jakožto Já.

Malou éterickou částičku, která obsahuje vzpomínky a touhy, nazýváme *džíva*. *Džíva* se zdržuje v blízkosti mrtvého těla a je označován také jako *préta* neboli oddělená duše. *Džíva* opouští své myšlenky i vše, co do té doby poznal, a jakoby ve snu či denním snění vnímá zase jiné věci.

Po dočasném výpadku vědomí si začne *džíva* představovat, že vidí jiné tělo, jiný svět a jiný život.

Existuje šest druhů oddělených duší. Jsou duše hříšné, a to zlé, horší a nejhorší, a duše ctnostné, a to dobré, lepší a nejlepší. Pochopitelně je lze dělit ještě dále.

Nejhorší z duší podstupují hrozná muka v pekle a pak se rodí jako různé druhy živých bytostí, než přijde konec jejich utrpení. Po dlouhou dobu mohou existovat i jako stromy. V případě hříšných duší může dočasný výpadek vědomí trvat velmi dlouhý čas. Střední hříšníci mají výpadek vědomí také poměrně dlouhý a rodí se pak jako červi a zvířata. Nejmenší hříšníci se brzy opět zrodí jako lidské bytosti.

Nejlepší ze ctných duší jdou do nebe, těší se životem v nebi a poté se rodí do dobrých a bohatých rodin. Střední mezi ctnostnými jdou do sféry nebešťanů a vracejí se na zem jako děti *bráhmanů*. I nejvíce ctnostné duše musejí po nebeských radovánkách projít říší polobohů, aby zakusily následky nepravostí, kterých se někdy dopustily.

SARASVATÍ pokračovala: Každá oddělená duše zakouší plody svých minulých činů. Nejprve je tu představa „jsem mrtev“ a poté myšlenka „poslové boha smrti mě odnášejí pryč“. Ctnostné duše si představují, že jdou do nebe, a průměrní hříšníci se vidí stát před božím soudem, kde je bůh smrti zkoumá a soudí na základě záznamu o skutečích jejich minulého života, zvaného *čitragupta*.

Co *džíva* vidí, to zakouší, neboť v prázdném prostoru Vědomí není nic takového jako čas nebo konání. *Džíva* si představuje, že ho bůh smrti posílá do nebe nebo do pekla, kde si

buď užívá nebeských radovánek, nebo zakouší pekelná muka, a pak že se rodí podle toho, co mu bůh smrti určil.

Jednou vstoupí *džíva* do mužského těla, podruhé do těla ženského. Přichází na svět, kde prožívá život v souladu s plody svých minulých skutků. Nejdříve sílí, pak zase slábne jako Měsíc na obloze a podstupuje stáří a smrt. To se opakuje stále dokola, dokud není *džíva* osvícen poznáním Já.

OSVÍCENÁ LÍLÁ se zeptala: Ó bohyně, jak to tedy bylo na samém počátku?

SARASVATÍ odpověděla: Hory, lesy, země a obloha, to všechno není nic jiného než neomezené Vědomí. Neomezené Vědomí je veškerým bytím a veškerou skutečností. Proto se zdá, že kdykoli se toto čiré neomezené Vědomí projevilo, přijalo jakoukoli formu a stalo se čímkoli. A tak je tomu dosud. Jakmile vstoupí do těla životní dech a začne různé části těla uvádět do pohybu, řekneme, že tělo žije. Taková živá těla existovala již na samém počátku stvoření. Jestliže se tělo, do něhož vstoupil životní dech, nemůže pohybovat, jde o stromy a rostliny. Jen malá část neomezeného Vědomí se stává inteligencí v těle a vstupem do těla vytváří různé orgány, jako například oči.

Vědomí si představí, že něčím je, a vzápětí se tím i stane. Vědomí neboli Já všech věcí existuje ve všech tělech, a to buď s možností pohybu u pohyblivých těl, nebo s nemožností pohybu u nepohyblivých těl. Takto všechna těla existují i nyní.

SARASVATÍ pokračovala: Jestliže si Intelligence, jež je součástí neomezeného Vědomí, představila sama sebe jako strom, stala se stromem. Jestliže si představila, že je skálou či trávou, stala se skálou či trávou. Není rozdíl mezi objekty vnímání schopnými a vnímání neschopnými, není rozdíl mezi objekty, které mohou myslet, a těmi netečnými. Věci se ve své podstatě neliší, neboť neomezené Vědomí je přítomno ve všem stejně. Rozdíly jsou tu jen proto, že se Intelligence ztotožní s různými objekty a totéž neomezené Vědomí se pak v těchto objektech nazve různými jmény. Je to však stále totéž neomezené Vědomí, ať se Intelligence ztotožní s červy, mravenci nebo ptáky. V neomezeném Vědomí neexistuje žádné srovnávání ani pocit rozdílnosti. Lidé žijící u severního pólu se také nesrovnávají s lidmi z jihu, neboť je vůbec neznají. Každý objekt, který je inteligencí vnímán jako nezávislý, existuje tak, jak je, bez porovnávání s jinými objekty. Vymezovat rozdíly mezi objekty vnímání schopnými a neschopnými je podobné, jako kdyby se žába narozená ve skále vymezovala proti žábě narozené venku a jedna se považovala za vnímání neschopnou a druhá za vnímání schopnou. Intelligence, která je částí neomezeného Vědomí, je všude a je vším. To, jak si představí sama sebe a čím se stane na samém počátku stvoření, tím od té doby zůstane.

Pomyslela si, že je prostorem, pomyslela si, že je proudícím vzduchem, pomyslela si, že je neschopna vnímat, pomyslela si, že je schopna vnímat. To všechno jsou jen představy této Inteligence. Takové projevy nejsou skutečné, třebaže se tak jeví.

Ó královno, myslím, že nyní se král Vidúratha chystá vstoupit do srdce těla krále Padmy.

Král Vidúratha se v srdci krále Padmy dostane do vlivu jeho ega a představí si, že přechází do jiného světa. Pojďme za ním, avšak svou vlastní cestou, neboť člověk nemůže kráčet cestou druhého.